

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 22/22
Luxemburgissa 2.2.2022

Tuomio asiassa T-399/19
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. komissio
(Kantelun hylkääminen)

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa komission päätöksen, jolla hylättiin puolalaisen tukkukauppiaan tekemä kantelu

Komissio ei ole noudattanut menettelyllisiä oikeuksia, joita tällä puolalaisella tukkukauppiaalla oli tämän päätöksen tekemiseen johtaneessa menettelyssä

Euroopan komissio on vuosina 2011–2015 ryhtynyt useisiin toimenpiteisiin tutkiakseen Keski- ja Itä-Euroopan kaasumarkkinoiden toimintaa. Tässä yhteydessä se käynnisti tutkimuksen, joka koski Gazprom PJSC:tä ja Gazprom export LLC:tä (jäljempänä yhdessä Gazprom) ja jonka kohteena oli kaasuntoimitus kahdeksassa jäsenvaltiossa eli Bulgariassa, Tšekissä, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Unkarissa, Puolassa ja Slovakiassa (jäljempänä kyseiset maat).

Komissio lähetti 22.4.2015 Gazpromille väitetiedoksiannon,¹ jonka mukaan tämä oli käyttänyt väärin määräävää asemaansa kaasuntoimituksen kansallisten tukkumarkkinoiden alkupäässä kyseisissä maissa estääkseen kaasun vapaan liikkuvuuden niissä rikkomalla SEUT 102 artiklaa, jossa kielletään tällainen väärinkäyttö.

Komissio katsoi väitetiedoksiannossaan muun muassa, että Gazprom oli asettanut kaasuntoimitustensa ehdoksi Puolassa tiettyjen kaasunkuljetusinfrastruktuuriin liittyvien vakuutusten saamisen. Nämä vakuutukset koskivat sitä, että kantaja, puolalainen tukkukauppias Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., hyväksyy Gazpromin valvonnan vahvistamisen Jamal-kaasuputken, joka on yksi tärkeimmistä kaasun siirtoputkista Puolassa, Puolan alueella sijaitsevaan osaan kohdistuvien investointien hallinnoinnissa (jäljempänä Jamal-väitteet).

24.5.2018 tekemällään päätöksellä² komissio hyväksyi ja teki pakolliseksi Gazpromin esittämät sitoumukset, joilla vastattiin komission kilpailuun liittyviin huolenaiheisiin, ja saattoi päätökseen tätä asiaa koskevan hallinnollisen menettelyn.

Samanaikaisesti tämän menettelyn kanssa kantaja teki 9.3.2017 kantelun, jossa se ilmoitti Gazpromin väärinkäytöksistä, jotka olivat suurelta osin päällekkäisiä komission väitetiedoksiannossa esittämien huolenaiheiden kanssa. Tämä kantelu sisälsi väitteitä, joiden mukaan Gazprom oli edellyttänyt kantajaa vuosina 2009 ja 2010 kohdanneiden toimitusvaikeuksien yhteydessä sopimuksen tekemistä lisäkaasusta ehdoilla, joiden tarkoituksena on erityisesti vahvistaa sen vaikutusvaltaa Jamal-kaasuputken Puolassa sijaitsevan osan hallinnoinnissa (jäljempänä infrastruktuuria koskeviin ehtoihin liittyvät väitteet). Näissä väitteissä ilmoitettiin osittain samankaltaisia menettelyjä kuin Jamal-väitteissä.

Komissio ilmoitti 23.1.2018 kirjeitse kantajalle, että se aikoo hylätä kantelun ja kehottaa kantajaa esittämään kantansa neljän viikon määräajassa (jäljempänä hylkäämisaikomusta koskeva kirje).

¹ [SEUT 101] ja [SEUT 102] artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 (EUVL 2004, L 123, s. 18) 10 artiklan mukaisesti.

² Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan mukaisesta menettelystä (asia AT.39816 – Tuotantoketjun alkupään kaasuntoimitukset Keski- ja Itä-Euroopassa) 24.5.2018 annettu Euroopan komission päätös C(2018) 3106 final (EUVL 2018, C 258, s. 6). Kantaja nosti tästä päätöksestä kumoamiskanteen, jonka unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin hylkäsi 2.2.2022 antamallaan tuomiolla Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. komissio (Gazpromin sitoumukset), [T-616/18](#) (ks. vastaavasti lehdistötiedote [nro 21/22](#)).

Komissio hylkäsi kantajan tekemän kantelun 17.4.2019 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös).³

Tutkiessaan näitä väitteitä komissio erotti kantelun väitteet, jotka vastasivat Gazpromin sitoumusten kattamia kilpailua koskevia huolenaiheita, muista tässä kantelussa esitetyistä väitteistä, ja tämän toisen väiteryhmän osalta se hylkäsi muun muassa infrastruktuuria koskeviin ehtoihin liittyvät väitteet.

Kantaja nosti riidanalaista päätöstä vastaan kumoamiskanteen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen laajennettu kahdeksas jaosto hyväksyi.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin yleinen tuomioistuin tutkii ensiksi kantajan väitteitä, joiden mukaan komissio on loukannut sen oikeutta tulla kuulluksi sen kantelun johdosta aloitetussa hallinnollisessa menettelyssä.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa tältä osin aluksi, että asetuksen N:o 773/2004 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos komissio katsoo, että kantelun tutkimiseen ei sen hallussa olevien tietojen perusteella ole riittävää perustetta, se ilmoittaa kantelijalle perustelunsa ja asettaa määräajan, jonka kuluessa kantelija voi esittää näkökantansa kirjallisesti.

Hylkäämisaikomusta koskevassa kirjeessä, joka lähetettiin kantajalle kyseisen säännöksen nojalla, komissio totesi erityisesti, ettei ole riittävää perustetta tutkia tarkemmin infrastruktuuria koskeviin ehtoihin liittyviä väitteitä, koska on melko epätodennäköistä, että näytettäisiin toteen Gazpromin rikkoneen SEUT 102 artiklaa. Tämä alustava päätelmä nojautui kahteen perusteeseen eli yhtäältä Puolan energia-alan sääntelyviraston (Urząd Regulacji Energetyki) päätökseen, jolla sertifioitiin Jamal-kaasuputken Puolassa sijaitsevan osan haltija Gaz-System S.A. riippumattoman verkoston haltijaksi (jäljempänä sertifiointipäätös) ja toisaalta Puolan tasavallan ja Venäjän federaation suhteiden ”hallitustenväliseen asiayhteyteen” kaasun osalta.

Vaikka komissio on viitannut riidanalaisessa päätöksessään uudelleen sertifiointipäätökseen perusteena päätelmälleen siitä, että rikkomisen toteaminen on melko epätodennäköistä infrastruktuuria koskeviin ehtoihin liittyvien väitteiden osalta, se on myös viitannut siinä toisena perusteena valtion toimia koskevaan poikkeukseen.

Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että valtion toimia koskeva poikkeus, jota on sovellettava suppeasti, mahdollistaa, että kilpailunvastainen toiminta suljetaan SEUT 101 ja SEUT 102 artiklojen soveltamisalan ulkopuolelle, kun kyseisten yritysten on harjoitettava tätä toimintaa kansallisen lainsäädännön nojalla, tässä lainsäädännössä luodussa oikeudellisessa kehyksessä tai kansallisten viranomaisten käyttämien pakottavien painostuskeinojen vuoksi.

Unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin toteaa, ettei tämä poikkeus ilmene riidanalaista päätöstä edeltäneen hylkäämisaikomusta koskevan kirjeen merkityksellisistä toteamuksista. Kun otetaan huomioon valtion toimia koskeva poikkeuksen vastuusta vapauttava erityinen luonne ja se seikka, ettei oikeuskäytännössä ole tunnustettu sen soveltamista kolmannen valtion harjoittamien valtion pakkokeinojen tapauksessa, komission olisi pitänyt ilmoittaa kantajalle nimenomaisesti hylkäämisaikomusta koskevassa kirjeessä, että sen alustava arviointi perustui tämän poikkeuksen mahdolliseen soveltamiseen, jotta kantajaa olisi voitu kuulla tältä osin. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komissio ei voi odottaa kantajan havaitsevan kyseistä implisiittistä perustelua mainitussa kirjeessä esitetyissä seikoissa.

Näin ollen **kun komissio jätti toimittamatta nämä tiedot hylkäämisaikomusta koskevassa kirjeessä, se loukkasi** sillä asetuksen N:o 773/2004 7 artiklan 1 kohdan nojalla olevaa **velvollisuutta antaa tietoja kantajalle**. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa asiakirja-aineiston valossa, että jos tätä asetuksen N:o 773/2004 rikkomista ei olisi tapahtunut, riidanalaisen

---

³ Komission päätös C(2019) 3003 final, 7.4.2019, joka liittyy kanteen hylkäämiseen (asia AT.40497 – Kaasun hinta Puolassa).

päätöksen sisältö olisi voinut olla erilainen sen perustelun osalta, joka liittyy valtion toimia koskevaan poikkeukseen, joten tämä rikkominen voi aiheuttaa kyseisen päätöksen kumoamisen.

Kumoaminen on kuitenkin perusteltua vain sillä edellytyksellä, ettei jokin muu riidanalaisessa päätöksessä esitetty perustelu, joka liittyy sertifiointipäätökseen, tue komission toteamusta siitä, että on melko epätodennäköistä todeta Gazpromin rikkominen infrastruktuurin liittyviä ehtoja koskevien väitteiden osalta.

Tältä osin ja toiseksi unionin yleinen tuomioistuin yhtäältä toteaa, ettei komissio voinut antaa määräävää merkitystä sertifiointipäätökselle ottamatta huomioon sitä, että tämän päätöksen päätöslauselmassa vaaditaan, että Jamal-kaasuputken Puolassa sijaitsevassa osassa olevat kompressor- ja mittausasemat, jotka ovat kantajan ja Gazpromin yhteisen yhtiön hallussa, siirretään Gaz-Systemille, ja ottamatta huomioon tämän siirron puuttumiseen liittyviä seikkoja.

Toisaalta unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että vedoten sertifiointipäätöksessä oleviin toteamuksiin ja arviointeihin, jotka liittyvät investointeihin Jamal-kaasuputken Puolassa sijaitsevassa osassa, komissio on rajoittanut kantelussa esitetyt väitteet väitetiedoksiannossaan pelkästään Jamal-väitteisiin, vaikka kyseiset menettelyt ovat erilaisia ja ylittävät pelkän kysymyksen investoinneista.

Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että **komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen viittaamalla sertifiointipäätökseen sen päätelmänsä tueksi, että on melko epätodennäköistä todeta Gazpromin rikkoneen SEUT 102 artiklaa infrastruktuuriin liittyviä ehtoja koskevien väitteiden osalta.**

Tämän ilmeisen arviointivirheen ja alustavan toteamuksen siitä, että asetuksen N:o 773/2004 7 artiklan 1 kohtaa on rikottu siltä osin kuin komissio ei ole noudattanut velvollisuuttaan ilmoittaa kantajalle perustelusta, joka koskee valtion toimia koskevaa poikkeusta, unionin yleinen tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kante on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106